

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

_____ проф. Кравець В.П.

« ____ » _____ 2016 р.

Програма
творчого конкурсу з журналістики
для вступників
до Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Тернопіль – 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму розроблено на підставі освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра за спеціальністю 061 – журналістка.

Програма творчого конкурсу складається з пояснювальної записки, вимог до рівня підготовки, структури і завдань творчого конкурсу, критеріїв оцінювання та списку рекомендованої літератури.

Творчий конкурс – це професійно зорієнтоване випробування абітурієнта, що має на меті перевірити рівень сформованих знань і навичок вступника, які засвідчують його готовність опанувати журналістський фах і здатність виконувати творчі завдання та виявляти креативний потенціал, а також інші важливі професійні якості абітурієнта.

Участь у творчому випробуванні беруть усі абітурієнти *без винятку*, зокрема переможці та призери олімпіад, а також ті особи, які мають пільги для вступу у вищі навчальні заклади тощо.

Творчий конкурс проводиться в один день і складається з двох етапів:

- написання **журналістського твору** за результатами прес-конференції, організованої для абітурієнтів.
- **співбесіди.**

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ, СТРУКТУРИ І ЗАВДАНЬ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Перший етап – написання журналістського твору

Для вступників за напрямом «журналістика» моделюється професійна ситуація – прес-конференція. Спілкування абітурієнтів з учасниками (учасником) розмови відбувається протягом однієї години. Паралельно екзаменатори ведуть цифровий аудіозапис розмови. Абітурієнти фіксують на папері хід розмови, запитання та відповіді. При цьому їм забороняється користуватися будь-якою записувальною технікою.

За зібраними матеріалами абітурієнти протягом двох годин пишуть журналістський твір у довільно обраному жанрі обсягом до двох аркушів формату А 4.

При написанні журналістського твору вступнику слід виявити уміння, здобуті в середній школі: точність відтворення почутої інформації, повнота відтворення фактів, уміння логічно та грамотно викладати думку, зокрема формулювати власне бачення проблеми.

До твору обов'язково потрібно підібрати заголовок, який повинен привернути увагу читача і разом із тим не спотворити ідей чи думок учасників (учасника) розмови.

У ході екзамену оцінюються навички володіння писемним та усним мовленням, образність мислення, здатність до логічного аналізу, уміння подавати оцінку подіям, явищам.

Другий етап – співбесіда

Бесіда триває від 5 до 10 хвилин і записується на диктофон.

Під час співбесіди абітурієнтові можуть бути поставлені питання, які мають на меті розкрити його інтелектуальний розвиток (у рамках шкільної програми). Абітурієнту може бути запропоновано розповісти про власне бачення стану та перспектив сучасної журналістики, відповісти на питання, чому саме він обирає для себе цей напрямок навчання, про його плани після закінчення ВНЗ тощо.

Орієнтовний перелік питань для співбесіди:

1. Улюблена передача у ЗМІ (радіо, телебачення). Її аналіз.
2. Улюблена газета/журнал. Їх аналіз.
3. Відомі Вам журналісти (радіо, телебачення, газета). Аналіз їх творчості.
4. Мій вибір – журналістика.
5. Які знаєте регіональні телеканали, радіостанції, газети, інформаційні інтернет-ресурси, журнали.
6. Рубрикація улюбленої газети.
7. Сучасне українське телебачення і його глядач.
8. Морально-етичні норми сучасного журналіста. Моральна культура та професійна етика.
9. Журналістський текст – як сірник: він або тухне, або освітлює, або спалює вщент.
10. Роль журналіста та журналістики у структурі сучасного суспільства.

11. Інтернет як всесвітня інформаційна мережа.
12. Безпека в інтернеті.
13. Журналіст в інтернет-виданні.
14. Сучасні соціальні мережі та їх роль у міжособистісному спілкуванні.
15. Основні аспекти успіху у фотожурналістиці.
16. Чи слід вірити рекламі?
17. Жанри сучасної журналістики (зарисовка, репортаж, інтерв'ю, лист, стаття, огляд, рецензія, коментар, нарис, есе), їх характерні особливості.

Співбесіда також може проводитися за представленим абітурієнтом **творчим доробком**, яким вважаються:

а) тексти журналістських жанрів, які оприлюднено рівномірно упродовж року, що передуює вступу до ВНЗ, в пресі, на радіо чи телебаченні;

б) матеріали, представлені на творчий конкурс (олімпіади), які організовуються кафедрою журналістики ТНПУ ім. В. Гнатюка, що зайняли призові місця (I-III);

в) наукові роботи з журналістики, виконані в обласних відділеннях Малої академії наук України.

Порядок оформлення творчого доробку абітурієнта

Приймальна комісія приймає **лише журналістські матеріали** абітурієнта. Літературні доробки (вірші, оповідання, повісті тощо) до розгляду **не приймаються!!!**

Власні друковані або ефірні журналістські матеріали, які абітурієнт хоче представити у співбесіді, потрібно подати у приймальну комісію. Творчий доробок подається в окремій папці, на якій зазначено прізвище, ім'я та по батькові абітурієнта.

Друковані матеріали подаються у вигляді копій із супровідним листом редакції на фірмовому бланку за підписом першої особи та головного редактора, в якому зазначається назва друкованого видання, ПІБ абітурієнта, його творчий доробок, дата друку.

Ефірні матеріали подаються на CD або DVD дисках. У «Ефірній довідці», на фірмовому бланку редакції зазначається назва теле-, радіоканалу, ПІБ абітурієнта, його творчий доробок, хронометраж, дата виходу в ефір.

Критерії оцінювання на співбесіді: володіння темою; володіння нормами усного мовлення: орфоепічна та граматична правильність, точність, логічність, багатство та різноманітність мовлення, чистота, виразність мовлення; уміння висловлювати власні погляди; уміння будувати розповідь, опис, роздум (послідовність, аргументованість, переконливість).

Під час співбесіди перевіряється вміння абітурієнта спілкуватися українською мовою (орфоепія, лексика, стилістика), логіка, послідовність та обґрунтованість у висловленні власних думок.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ «ТВОРЧИЙ КОНКУРС З ЖУРНАЛІСТИКИ»

За результатами двох етапів конкурсу виводиться загальна сумарна оцінка. Максимальна загальна оцінка іспиту становить 100 балів.

Рівні оцінки:

високий — усе зроблено правильно, є повнота відтворення, аргументованість коментарів тощо;

добрий — неповно, але правдиво відтворено ситуацію; якийсь коментар подано без аргументів; є часткові порушення норм орфоєпії тощо;

середній — частково, упереджено відтворено ситуацію; коментарі подано без аргументів; вимові характерна ненормативність тощо;

низький — елементи оцінювання виконано майже неправильно;

дуже низький — елементи оцінювання виконано неправильно.

Схема оцінювання журналістського твору
(перший етап)

Елемент оцінювання	Рівень оцінки	Кількість балів
Точність відтворення фактів	високий	18-15
	добрий	14-11
	середній	10-7
	низький	6-3
	дуже низький	2-1
	не відтворено	0
Повнота відтворення фактів	високий	18-15
	добрий	14-11
	середній	10-7
	низький	6-3
	дуже низький	2-1
	не відтворено	0
Уміння логічно викладати думку	високий	18-15
	добрий	14-11
	середній	10-7
	низький	6-3
	дуже низький	2-1
	алогічний	0
Уміння грамотно викладати думки*	високий	18-15
	добрий	14-11
	середній	10-7
	низький	6-3
	дуже низький	2-1
	безграмотний	0
Заголовок	високий	8-7
	добрий	6-5
	середній	4-3
	низький	2-1
	дуже низький	0
Загалом		80

***Елементом оцінювання виступає грамотність та культура оформлення журналістського твору.**

Бали знімаються за допущені виправлення у роботі: одне виправлення – 1 бал, два виправлення – 2 бали, три виправлення – 3 бали, чотири виправлення і більше – 4 бали.

Виправляються, але не враховуються помилки, що спотворюють звуковий склад слова, наприклад, «оперігати» (замість оберігати), «докша» (замість дошка).

Під час підрахування помилок дві негрубі (негрубими є помилки, які не мають істотного значення для характеристики грамотності абітурієнта) вважаються за одну. Одна негруба помилка не враховується. До негрубих відносять такі помилки:

- у винятках з усіх правил;
- у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;
- у разі, коли замість одного розділового знака поставлений інший;
- у випадках, що вимагають розрізнення не і ні (у сполученнях не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не...).

При підрахуванні повторювані помилки (скільки б їх не було) вважаються за одну (повторюваними вважаються орфографічні помилки в одному й тому ж слові, яке вживається декілька разів, або в корені однокореневих слів).

При перевірці того, як абітурієнти володіють орфографічною, пунктуаційною, графічно-композиційною культурою, розподіл балів такий:

- орфографія – 12 балів: написання орфограм у слові – 6 балів; написання складних слів – 6 балів;
- пунктуація – 10 балів: розділові знаки у простому реченні – 5 балів; розділові знаки у складному реченні – 5 балів.
- графічно-композиційна культура (абзацоподіл) – 8 балів.

Екзаменатори розподіляють бали між помилконебезпечними орфограмами, пунктограмами та графічно-композиційними елементами. Ціна в балах виділеної орфограми, пунктограми чи елемента залежить від їхньої кількості. У випадку, якщо абітурієнт зробив помилку в непередбаченому місці тексту, це дає право екзаменаторові відняти від 12, 10 чи 8 балів (залежно від виду помилки) ціну в балах однієї орфограми, пунктограми чи композиційно-графічного елемента.

Схема оцінювання співбесіди
(другий етап)

Елемент оцінювання	Рівень оцінки	Кількість балів
Володіння темою	високий	5
	добрий	4
	середній	3
	низький	2
	дуже низький	1
	не володіє	0
Уміння висловлювати власні погляди	високий	5
	добрий	4
	середній	3
	низький	2
	дуже низький	1
	не висловлює	0
Уміння будувати роздум, опис, розповідь (логіка і послідовність викладу)	високий	5
	добрий	4
	середній	3
	низький	2
	дуже низький	1
	не вміє	0
Володіння нормами усного мовлення	високий	5
	добрий	4
	середній	3
	низький	2
	дуже низький	1
	не володіє	0
Загалом		20

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Буряк В. Журналістська творчість як система образної комунікації / Буряк В. – Дніпропетровськ, 2003. – 89 с.
2. Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літератури і журналістики / Гетьманець М. Ф., Михайлин І. Л. – Х. : Прапор, 2009. – 384с.
3. Дві Русі / За заг. ред. Л. Івшиної. – К. Українська прес-група, 2004. – 496с.
4. Коломієць В. В. Українська мова та література: посібник для вчителів-словесників, студентів-філологів, вступників до вузів / Коломієць В. В., Коломієць Т. Є. – К.: «Четверта хвиля», 1996. – 144с.
5. Костенко Ліна Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала: Лекція, прочитана в Національному ун-ті «Києво-Могилянська академія» 1 вересня 1999 р. / Костенко Ліна –2-ге вид. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2005. – 32с.
6. Лизанчук В. В. Не лукавити словом / Лизанчук В. В. – Львів. – 560с.
7. Плющ М. Я. Українська мова: довідник / Плющ М. Я., Грипас Н. Я. – К.: Освіта, 2002. – 228с.
8. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. / Потятиник Б. В. – Львів : ПАІС, 2010. – 244 с.
9. Солод Ю. Д. Українська література – ХХ (погляд у кінці тисячоліття): навч. посібник за програмою 11 класу / Солод Ю. Д. – К.: Нарепрінт, 1997. – 384с.
10. Семенюк Г.Ф. Українська література: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Семенюк Г. Ф., Ткачук М. П., – К.: Освіта, 2006. – 512с.
11. Степанишин Б. І. Українська література: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл / Степанишин Б. І. – К.: Арт-освіта, 2001. – 336с.
12. Хропко П. П. Українська література: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл / Хропко П. П. – К.: Школяр, 2005. – 528с.
13. Україна Incognita / За загальною редакцією Л. Івшиної. – К.: Українська прес-група , 2004. – 400 с.
14. Українська мова та література: завдання та тести: посібник-довідник для вступників до вищих навчальних закладів – К.: «Генеза», 1993. – 344с.
15. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови / Ющук І. П. – К.: Освіта, 2005. – 208с.